Bɔko 178 nan sɔngɔ d. 21
2000 San - utikalo

Jɛkabaara

Cikɛla ceman n'a musoman kunnafonisɛbɛn
a bɛ bɔ kalo o kalo
Jamana baarada la BP: 2043 Bamakɔ (Mali)

CMDT ni Mali cikɛlaw : gese n'a fale

Ɲɛ 2nan

JIKO TƆPƆTƆLI KUNTAALAJAN

"Tilejapɔmpe : Sigidaw ka yiriwa siraba""

Ɲɛ 3nan

Kalo Laadilikan

Sɔɔni kɔɔri sannifeere waati bɛ gɛrɛ. Walasa an bɛ kɔɔribɔjoona nafa sɔrɔ, an ka kan ka mun kɛ ka bɛn waati fɔlen in ma ?

- Ka mɔbilisiraw lagonbaaraw kɛ koɲuman,
- Ka silow labɛn,
- Ka peseli baarakɛminɛnw mafilɛ n'u ka ɲi,
- Ka sannifeerejɛkuluw labɛn, k'u kalan.

Dawuda Mace Dawo
CMDT Bamakɔ

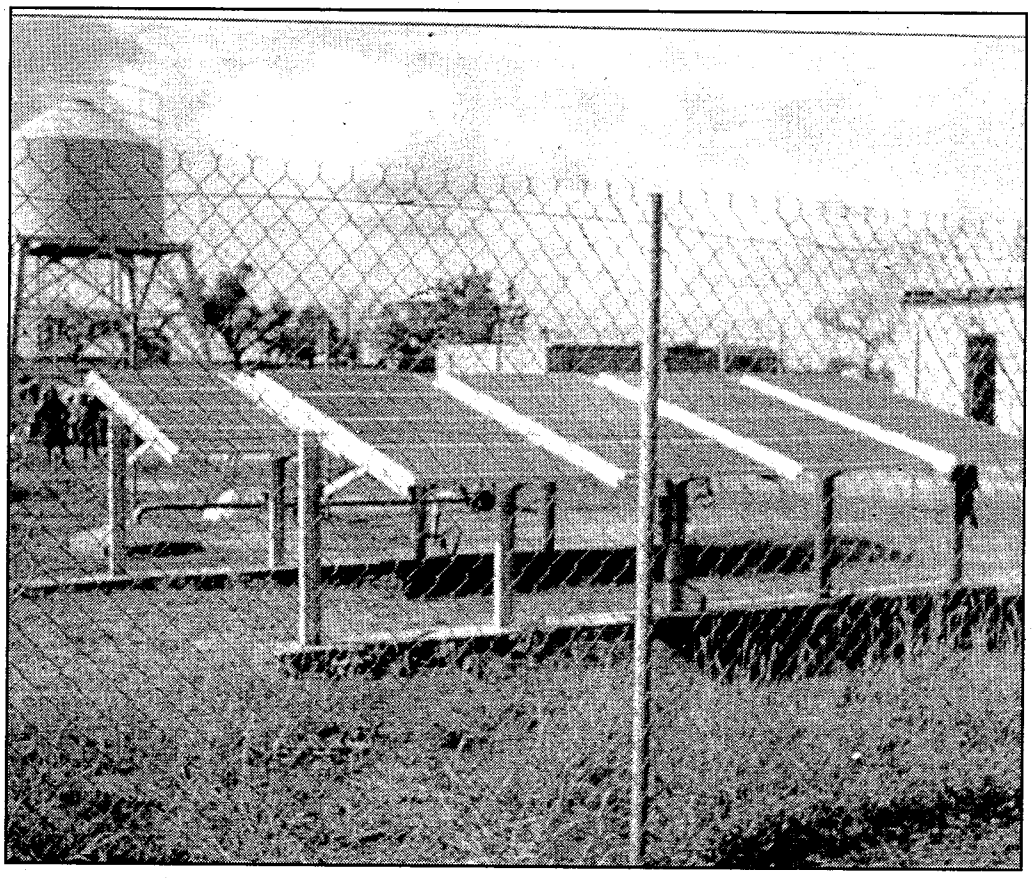

Nsiirin :

Nin kɛra tigako ye

ɲɛ 12nan

"Kalan bɛ mɔgɔ sɔn hakili la, nka kunnafoni bɛ mɔgɔ bɔ kunpan na". Yɔrɔ Ulen Sidibe

CMDT ni Mali cikɛlaw :
gese n'a fale

"An k'an ka gɛlɛyaw mafilɛ ni hakili ye"

Cikɛsan tɛmɛnen na, kɔɔri sansɔngɔ binna diŋɛ feereyɔrɔbaw la. O gɛlɛya, Mali ye dɔ sɔrɔ o la bawo kɔɔri kilo sanda bɔra sefawari dɔrɔmɛ 37 la ka na dɔrɔmɛ 30 la. Gɛlɛya wɛrɛ sɔrɔla nin kɔfɛ min nɔ bɛ ye Maliden bɛɛ fɛ san nataw la. O gɛlɛya filanan tɛ dɔ wɛrɛ ye sɛnɛ yɛrɛ kɛbaliya kɔ. A fɔ an tɛ a ko lajɛ ni hakili ye

Gɛlɛya bɛɛ fura ye sigifɔ ye

Akanunen don nin kɔrɔfɔ ka jate hakilijakabɔ siraba dɔ ye yaasa an ka jamana Maliba bɛ tanga ja ni kɔngɔ ma. Kɔrɔfɔ in bɑ̀na boli Mali ciyakɛda CMDT n'a baaraŋɔgɔn cikɛlaw kan. A ka ŋi an k'an kɔfilɛ. Kabini Mali ka yɛrɛta fo bi, ciyakɛda caman sigira sɛnɛko yiriwali kama ("ODIPAK " ni "Tigasɛnɛ Ciyakɛda" n('u ŋɔgɔnnanw). Nka ninnu si ka baaraw ma si jan sɔrɔ ka CMDT bɔ.

A san 30 ye ŋinan Mali Goferenaman ye CMDT sigi senkan ka togoda yiriwali baaraw kalifa a la. O foroba citaw la, jɔdaba dira kɔɔriko jiidili ma. O siratigɛ la, CMDT y'a bolobɔ Mali woroduguyanfan cikɛlaw ma. CMDT ye dɔnniya ni fɛɛrɛw latɛmɛ cikɛlaw minnu kɛra sababu ye k'u ka sɔrɔ sankɔrɔta. Miasali la, n'an ye kɔɔrisɛnɛ daminɛ mafilɛ, an b'a ye k'a fɔ ko cikɛlaw tun bɛ kabakoya kilo 500 ni 700 sɔrɔli la. Bi, Ala ni CMDT ka laadilikanw n'a ka togoda labɛncogo, cikɛdaw ye kɔɔrisɛnɛ fɛɛrɛw ŋɛdɔn. O baaraŋɛdɔn kɛra sababu ye san o san cikɛda dɔw bɛ tɔni 30 fo 70 sɔrɔ kɔɔri la. O kɛra baaraŋɔgɔnya kɔnɔ min nafa tɛ fɔ ka ban cikɛlaw fɛ. Nka, o baaraŋɔgɔnya sinsinni ma kɛ nɔgɔya la u ni ŋɔgɔn cɛ.san 30 in kɔnɔ.

Balikukaln min kɛra cikɛlaw ka sɔrɔ ntuloma fɔlɔ ye, o ma don nɔgɔya la duguw kɔnɔ. San caman kɛra fɔŋɔgɔnkɔ ni samasamani na yanni a cikɛlaw ka sɔn a ma. N'an seginna an kɔ san 25 ŋɔgɔn, an b'a ye k'a fɔ ko CMDT lakɔliden gɛnna o waatiw la ka bɔ cikɛmara dɔw duguw kɔnɔ bawo u ye balikukalanko kuma dajira. Nka, a waatiw lakɔlidenw ma salaya. U ta tun ye timinandiya ye. U sira bulonw ni sagasuluw kɔnɔ fo ka balikukaln sinsin o dugu kelenw kɔnɔ.

Burɛmunɔgɔkofana nana di cikɛlaw ma. O lajɛra ni ŋɛ kɛrɛ ye yanni sɔn ka k'o ma Saridabako fana kɛra u cogo kelen na. A fɔ maa b'o nafa fɔ maa ye bilen sɛnɛko la.

Nin bɛɛ dajirakun ye hakillajigin ye CMDT n'a baaraŋɔgɔnw cɛ kan. Gɛlɛya o gɛlɛya kunbɔra u ni ŋɔgɔn cɛ, u jɛra ka fura sɔrɔ o kelen kelen bɛɛ la. O ye sira jɛlen ye min ka kan ka labɔ sanga ni waati barakɛŋɔgɔnw fɛ.

Tiŋɛ don maa si tɛ jagoya ka kɔɔri sɛnɛ. O cogo kelen na, maa tɛ jagoya ka sɛnɛfɛn wɛrɛ cikɛ. Tiŋɛ don kɔɔri tɛ dunfɛn ye i ko tiga ni saŋɔ ni keninge n'a ŋɔgɔnnaw. O suman minnu kofɔlenw filɛ, an y'a ye an ka taamaw senfɛ zuluyekalo tɛmɛnen an ŋɛdara kabakow kan togodaw la. Cikɛla caman y'u ban ka sumanw sɛnɛ (keninge, ŋɔ, kaba) CMDT cikɛmara dɔw kɔnɔ. I kana kɔɔri sɛnɛ, a dɔ la, o bɛ ŋɛ. Nka k'i ban sumanw yɛrɛ fana sɛnɛ bawo k'a fɔra k'i kana kɔɔri sɛnɛ. A fɔ o tɛ kɛnyɛrɛla ye dɛ.Nka n'i y'a mafilɛ, i b'a ye k'a bɛ ka kɛ an ka jamana Malina de la. O wale suguw ka kan ka ŋini k'u kɔn. Kɔntɛ...hun dɛ. Hun bɛɛ dun tɛ kasajugu samani ye dɛ !!!

CMDT ni cikɛlaw ye Mali samabaw ye. U k'u cɛsiri baaraŋɔgɔnya kɔnɔ u kana kɛ nsosanw ye. Jamana jigi b'u bɛɛ kan. Gɛlɛya mana kɛ cogo o cogo, an k'an timinandiya ka bɛn siraw ŋini k'olu lataama. Jamana ka hɛrɛ b'o de la. Ala k'an bɛn kelen ma.

Yusufu Jalo

JIKO TƆPƆTƆLI KUNTAALAJAN

"Tilejapɔmpe ; Sigidaw ka yiriwa siraba""

Jiko tɔpɔtɔli kuntaalajan ye CMDT haminaba ye a ka cikɛmaraw kɔnɔ. O waleyali la, CMDT n'a dɛmɛɲɔgɔnw ye tilejapɔnpew sigili sira ta. Afiriki Tilebinyanfan Yiriwali Banki '"BOAD" ye CMDT dɛmɛ o cogo la ka tilejapɔnpe 18 sigi cikɛmara saba dugu 18 kɔnɔ. O kɛra "PRS" ka yamaruya kɔnɔ.
Kalansen 2 labɛnna Sikaso tlejapɔnpe ninnu ladonni n'u tɔnɔbɔli koɲuman dugu 18 ninnu fɛ Duguw ye cidenw lawuli ka taa halansenw dɔnniya latɛmɛ u ma. Cidenw seginnen duguw kɔnɔ, yali dɔnniya sɔrɔlenw latɛmɛna u fɛ cogo di ? Dugu yɛrɛ ye fɛɛrɛ jumɛnw tigɛ ka ɲɛsin a ka tilejapɔnpe ladonni n'a tɔnɔbɔli ma ?
Nin ɲininkali ninnu jaabiw sɔrɔli la, Jɛkabaara ka ciden dɔ ni CMDT Jiko Tɔpɔtɔli Kuntaalajan Baarabolofara ɲɛmaa n'a ka dangan wulila ka dugu 18 ninnu magɛn.

Hakililajigin na, Sikaso kalansen 2 ninnu senfɛ, laɲiniw ni bɛnkanw kɛra k'u ɲɛsin tilejapɔnpew ladonni n'u labaarali ma duguw kɔnɔ. A fɔlɔ bɛ tali kɛ delegeko la. A filanan, o ye pɔnpe minɛnw (jibondon, dungarew ni lanpanw) kɔlɔsibagako ye. A sabanan, o ɲɛsinnen don tilejapɔnpe ladonni n'a labaarali musakako ma. A naaninan, o ye tilejapɔnpe minɛnw (minnu bɛ sinsan kɔnɔ) kunmabɔli musakako ye.

Kilomɛtɛrɛ baa 3 kɛra jaabiw ɲinini na dugu minnu ni ɲɔgɔn cɛ, olu filɛ :

- Fana cikɛmara kɔnɔ : Korodugu Maraka, Seribila, Banko, Jogo
- Kucala cikɛmara kɔnɔ : Kinceri, Konina, Keleni, Karangaso, Ntogonaso,
- Sikaso cikɛmara kɔnɔ : Zantoziyaso, Tela, Vata, Balulu, Zantigila, Npeɲaso, Kuruma, Fo, Dogoni.

Mun kɔlɔsira taama in senfɛ ?

A yera k'a fɔ ko tɔnsigibaw kɛra dugu ninnu kelen kelenna bɛɛ kɔnɔ walasa ka dugudenw bɛɛ ladɔnniya tilejapɔnpeko kan. Fan bɛɛ, delegeko n'a ka laadiyalifɛnko sabatira jitɔnw fɛ. O kɛra bɛnkansɛbɛn na u ni ɲɔgɔn cɛ. Bɛɛ ka kɛtaw dantogɛra o kɔnɔ. Fɛn min ye tilejapɔnpe minɛnw kunmabɔli musakako ye n'u ye garantiko ye, dugu dɔw tilala a sarali la. Dɔw bɛ kɔfɛ a sarali la. Tilejapɔnpe minɛnw (jibondon, dungare ni lanpan) kɔlɔsibagako n'a ka sarako sabatira dugu ninnu bɛɛ kɔnɔ.

Tilejapɔnpe ladonni musakako

Nin walanda tiimɛni koɲuman sira kan, dugu 18 ninnu kelen kelen ye fɛɛrɛw tigɛ ka kɛɲɛ u ka

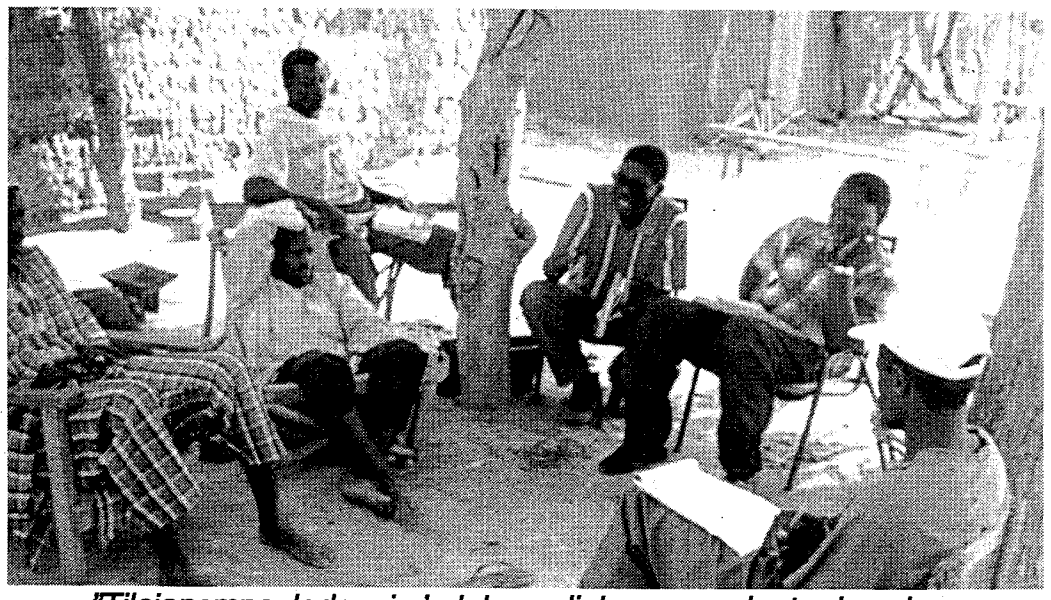

"Tilejapɔmpe ladonni n'a labaarali barosenw ka ta dugu kɔnɔ

sigida cogoyaw ma. O kosɔn, yɔrɔ dɔw la, musaka ninnu saradara dugu gaw ni ɲɔgɔn cɛ. Fan dɔw la, ni o ni bɛ dɔ bɔ (hali den min bangena bi). O musakaw b'a ta sefawari dɔrɔmɛ 2 ka taa se dɔrɔmɛ 30 ma. Fan dɔw fɛ, a musaka cilen don nisɔngɔ sarabagaw ni ɲɔgɔn cɛ.

Musaka dɔw dansigira baganw ye u ka minni na waaro la. Dugu baganw, sefawari dɔrɔmɛ 2 bɛ sara olu minni na waaro la. Bagan tɛmɛbagatɔw ta bɛ se sefawari dɔrɔmɛ 5 ma min ko kelen.

Dugu dɔw la, fɛɛrɛ wɛrɛw tigɛra ka fara dantigɛlen ninnu kan. Olu bɛ tali kɛ ji feereli kan. O sira fɛ, palan ɲɛ kelen ye sefawari dɔrɔmɛ 2 ye. Barikon ɲɛ kelen, o ye dɔrɔmɛ 10 ye. Bidon minnu bɛ se litiri 1, 2,, 3 fo 4 ma, olu tigiw bɛ sefawari dɔrɔmɛ 1 sara ji tako o tako. O jifeerecogo basigira dugu dɔw la tilejapɔnpe ladonni musakaw tali la.

Nafolo sɔrɔlen ninnu bɛ lasagon kɔntɛ 2 la minnu bɛ dugu tɔgɔ la "BNDA" la. Kɔntɛ fɔlɔ, o ye tilejapɔnpe labaarali n'a ladonni ye. Kɔnyɛ filanan, o ye tilejapɔnpe minɛnw kunmabɔli nafolo ye. Min ye kɔntɛ fɔlɔ in ye, dugu dɔw ka nafolo bilata bɛ se sefawari dɔrɔmɛ baa 50 hakɛ ma. Dɔw yɛrɛ ta bɛ se sefawari dɔrɔmɛ baa 100 ma.

Mun tora ?

Tilejapɔnpe ninnu kelen kelenna sansɔngɔ b'a ta sefawari miliyɔn 45 ka taa se miliyɔn 99 ma. O kama, a ka ɲi an ka ɲɔgɔn lasɔmi a ladonni n'a tɔnɔbɔli koɲuman na an ka dugu kɔnɔ yaasa an bɛ kɛ misali ɲuman ye wa dugu wɛrɛw bɛ se ka bɔ an numa. Jiko tɔpɔtɔli kuntaalajan bɛ sabati dugu kɔnɔ, o kɔ, sɔrɔsira dayɛlɛnnen bɛ sinsin an bolo. O hakilina sira kan, a ka ɲi dugu minnu garisɛgɛ donna tilejapɔnpe la, olu k'u cɛsiri a labaarali koɲuman na. Kura wɛrɛw bɛ sɔrɔdiya o cogo kelenpe dɔrɔn de la. A kana fɔ abada an ka dugu ma ko karisalakaw delila ka ko jumɛn daminɛ k'a laban. O ye kunmasuuliko ye.

An k'an gɛlɛya ka so ɲanama jɔ tilejapɔpe kɔlɔsilibaga ye bawo waati bɛna se kuran bɛ don a ka a la yaasa a fana ka yeelen sɔrɔ ani k'a ka arajo lakuma a la.

An kana jibondon jukɔrɔla kɛ jitayɔrɔ ye abada. O bɛ na ni tiɲɛni ye. A ka ɲi an ka sanuyako fara an ka tilejapɔnpe ladonni na . O sira kan, jitayɔrɔw lasanuyali baaraw ka kalifa dugu musow la. A ka ɲi fana an ka tile 1 kalan kɛ dugumɔgɔw kun orobinɛkun dayɛlɛncogo n'a datuguncogo kan. O bɛ kɛ sababu ye ka orobinɛkungolow tanga tiɲɛni ma. Musakabɔ bɛ nɔgɔya.

Ji ni kɛnɛya fana ye walanda ye dugu jitɔn bɛ se ka min walan walan dugudenw ye kɛnɛya sabatili sira kan. Ji tɔntiyɔrɔw ka ladilan.

Min ye dungarew ye, duguw k'u nimɔrɔw ta sɛbɛn na k'a mara. A ma daga fana maa wɛrɛ ka don sinsan kɔnɔ n'a bɔra jmaa damadɔw la : jitɔn maaw, CMDT lakɔlidenw ni jiko baarabagaw. A kɔnɔna ka lasanuya. Tilejapɔnpe minɛnw lamini na, a man kan sɛnɛ ka kɛ yen. Mɛtɛrɛ 25 hakɛ de ka kan ka don u ni ɲɔgɔn cɛ. Ni tiɲɛni fɛn o fɛn kɛra tilejapɔnpe minɛnw na, maa fɔlɔ min ka kan ka ladɔnniya, o ye CMDT ka lakɔliden ye. O bɛ ci lase a laseyɔrɔ.

Waarow ka ladilan ka ɲɛ. Ji man kan ka ton a kɛrɛfɛ.

A ka ɲi ji tɔnɔbɔli la, nakɔbaarayɔrɔ dɔ ka ladilan musow ye. O bɛ nafasɔrɔda wɛrɛ dayɛlɛn u ye dugu kɔnɔ.

Dugu ka yiriwali n'a ka nafa sɔrɔli sira kan, a ka ɲi u ka dɔnsen yɛlɛma ka bɛn ni tilejapɔnpe ninnu ladonni n'u tɔnɔbɔli ye. Jiko tɔpɔtɔli kuntaalajan bɛ sabati o cogo la dugu bolo. Dugu ninnu k'u gɛlɛya u ka tilejapɔnpeko kana kɛ dugu dɔw ta ye a nɛgɛkurunnama nafantan bɛ dugu minnu na. An k'a lajɛ ka kunnawolo sira taama ani ka dugu ka nafa bɔ tilejapɔnpeko in na. Dugu dɔw kɛra jiko tɔpɔtɔli kuntaalajan misali ɲuman ye bawo kalo 3 o kalo 3, jifeere sababu la, u bɛ sefawari miliyɔn 1 ladon dugu ka kɛsu kɔnɔ.

Jɔn de ko tilejapɔnpe tɛ nafa lase dugu ma ?

Yusufu Jalo

Bɛnkansɛbɛn kɔnɔkow

Nin ye Fanga, CMDT ni kɔɔrisɛnɛnaw cɛ Bɛnkansɛbɛn kɔnɔkow latɛmɛ ko 3nan ye Jɛkabaara kɔnɔ. A daminɛna kabini bɔko nimɔrɔ 176nan waati la. Nin b ko walanda bɛ fɔlɔ Tigɛda V la.

Tigɛda v : Baarakɛɲɔgɔnw ka lahidu talenw : Fanga, CMDT ni kɔɔrisɛnɛnaw

Sariyasen 35: **A ka koɲɛnabɔcogow laɲɛni**

CMDT b'a ka minɛn santaw n'u labaarali cogoyaw sɛgɛsɛgɛ sanni san 1999, desanburukalo ka sa. O jateminɛw kuncɛ kumaw n'o laɲiniw sira kan, yɛlɛma minnu ka kan ka kɛ, olu bɛ boloda. O yɛlɛmaw waleyali man kan ka kɛ ka bɛn san 2000, kalo saba fɔlɔ bantuma ma

Sariyasen 36: **Koɲɛnabɔcogo kunnafoniw lanɛni**

CMDT ka kan k'a ka kunnafoniko labaarali jateminɛ kɛ ka bɛn san 2000 kalo saba fɔlɔ ma. Koɲɛnabɔ kunnafonidi fɛɛrɛ ɲumanba dɔ, minɛnw caman bɛ min na maraw ni ɲɛmɔgɔso kibaruyaw jɛnsɛnni kama. O bɛna labɛn sanni san 2000 mɛkalo laban cɛ.

Sariyasen 37: **Jagoko siraw lakurayali**

Sanni san 1999 ɔkutɔburukalo laban cɛ, CMDT bɛn'a ka kɔɔrimugu sɔngɔko fɛsefɛse walasa izini kuraw ka jɔ jamana yɔrɔw la ni Fanga ka dɛmɛ ye.

Sanni san 1999 ka foori, CMDT bɛna jagokɛbolofara dɔ sigi kɔɔrimugu ni kɔɔri koloma feereli kama.

Sanni san 2000 kalo filanan ka foori, CMDT bɛna kɔɔrimugu feere sira jiidi.

Sanni san 2000, kalo saba fɔlɔ ka foori, CMDT bɛna yelɛma don a ka kɔɔri koloma feerecogo la, walasa k'a hakili to kɔɔrituluko ni bagandumuniko ciyakɛda ka sɛgɛsɛgɛli laɲiniw na.

Sariyasen 38: **Cikɛsan sannifeere ɲɛnabɔli**

CMDT bɛna yelɛmabolo kura ta a ka baarakiimɛ nasira la, walasa k'a musakako ɲɛbɔcogo ɲuman sɔrɔ. O baara bɛ kɛ cikɛsan kura kɔnɔna na.

Sariyasen 39: Kɔɔri donini musakaw dɔgɔyali.

CMDT bɛna a senbɔ kɔɔri donini na k'a lase Dakar (SEnɛgali jamana kan).

Kɔɔrikolo ni kɔɔrimugu ɲɛ ko don. Mali nafolotigibaw ni kɛnyerɛye ciyakɛdaw bɛna u jɔ n'a baara ye (bɛnkasebɛn baara bolodalen hakilina 2 nan bɛ o fɔ). CMDT bɛ fɛɛrɛw tigɛ walasa kɛnyerɛye mɔbilibatigi caman k'u sendon kɔɔri koloma donini na.

Nin bolobɔli bɛ kɛ k'a bɛrɛbɛn walasa Mali kɛnyerɛyew bɛ se k'u jɔ a baaraw kɔrɔ ka ɲɛ wa kɔnkɔnmani bɛ bɔ a sira fɛ, kɔɔribaarabagaw fana ka sɔrɔ bɛ jiidi.

(A tɔ bɛ ɲɛ 6 la)

POLITIKIKO TAABOLO

Demokarasi n'an k'a ma ko jɛmufanga, o sinsinnan ye senyɛrɛkɔrɔ ye. Senyɛrɛkɔrɔ tɛ taa baara kɔ. O baara bɛ kɛ sababu ye i kana i kun masiɲɛ maa wɛrɛ ye, i ka hɔrɔnya n'i ka bɔnɔgɔla sira y'o ye. Bi, gɛlɛyaw donnen don o senyɛrɛkɔrɔ la cikɛlaw bolo (kɛrɛnkɛrɛnnenya la kɔɔrisɛnɛnaw). Tiɲɛ don cikɛsan tɛmɛnen kɔɔriko kɛra gɛlɛya ye a sɛnɛbagaw ni CMDT ni jamana bɛɛ bolo. O kɛra ji bɔnnen ye. Mun tora ? An k'a mafilɛ k'an fanga fara ɲɔgɔn kan yaasa cikɛsan nata (2001/2002)) kɔɔriko ka kɛ kunnawolo ye sɛnɛkɛlaw ni CMDT ni Otiwale ni Sikɔwu ni jamana bolo.An k'a bila an hakili la k'a fɔ k'an taalan ye ɲɔgɔn ye jamana in kɔnɔ. Bamanan ko " I taamaɲɔgɔn ye maa min ye i man kan ka bolifura dun o tigi kɔ kɔntɛ i laban bɛ segin ka na a tigi nɔfɛ". Faamuya siratigɛ la, dɔ tɛ min dɔn, dɔ k'o dɔn. Baara sira fɛ, dɔ yɛ se min na, dɔ ka o la.Ɲɔgɔnfaamu ni ɲɔgɔndɛmɛ hakilina bɛ kɛ sababu ye ka kɔɔriko bɔ ɲɔngirisen kan k'a bila sen barikamaw kan.

A ka ɲi dɔ ka ɲa ye cogo min, a ka ɲi dɔ ka fɔ Ɲa cɛlakaw fana ye ten. Jamana kunnasigiw ka fɛɛrɛw dabali yaasa cikɛlaw bɛ se ka balo a ɲɛma u wɔɔsiji la kaasɔrɔ u ma dulon maa wɛrɛ la.

Cikɛlaw fana k'a dɔn ko CMDT ka musaka bɔta dan tɛ kilo sansɔngɔ ye olu bolo. An k'a lajɛ forokonin kana to a dogisara la.

Fɛn min ye Bankiw ta fan ye, olu ka kan k'a dɔn ko juru min doncogo ma ɲɛ, o saracogo tɛ ɲɛ. U k'a lajɛ ka juruw don k'a bɛn sɛnɛkɛlaw ka baarafanga ma.

Fɛn min ye "AV" n'a ɲɛmaaw ye, olu k'a dɔn k'a man kan maa kelen k'a faso jɔ ni walifɛn ye.

Ni bɛɛ y'a ka kɛta kɛ diɲɛ baara o baara la, ɲɛtaa bɛ sabati siga t'o la. Nka n'a fɔra ko dɔw bɛ ka jɛgɛ ɲini jinɔgɔ la dɔw bɛ k'a ɲini ji ɲɛmajɔlen na, o laban ye jɛgɛ sidɔnbali minɛni y.

Tuya Sidi

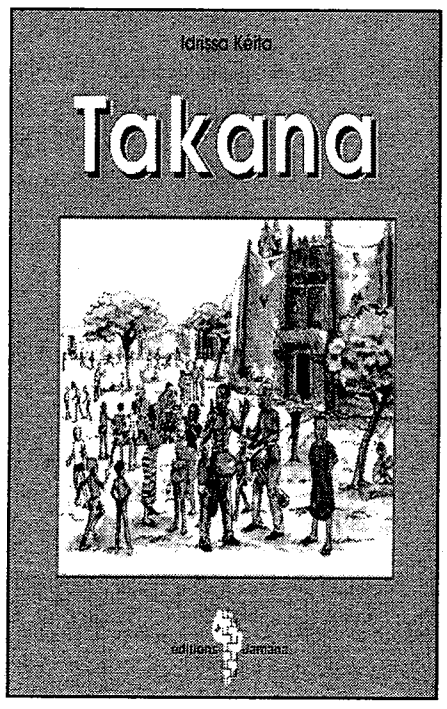

JAMANA Baarada Ka Gafe Kuraw Bɔra.

Gafe ninnu dɔ filɛ :

*** Sensabana bɛ n den na.....**

Ne ka kan ka ka mun kɛ ?

*** An ka yɛlɛ dɔɔnin**

*** Takana**

Aw ye wuli ka se Bamakɔ

Jamana Baarda ka Gafefeereyɔrɔ la min filɛ "BDM.sa" dafɛ.

Modibo Keyita Tɔgɔla Siraba dala Sɔngɔ damatɛmɛdiya don .

U ko

"A man kan dɔw ka to nɔrɔgɔli la bɔgɔji la kaasɔrɔ dɔw bɛ jɛgɛminɛ na kɔji ɲɛmajɔlen na. O laban ye jɛgɛ sidɔnbali minɛni ye".

Bugadari Sidibe
ka bɔ Gɔrɔ (Sirakɔrɔ)

Mali kɔɔriko bɛna sansɔrɔ nin gɛlɛyaw bɛɛ kɔfɛ fm CMDT yɛrɛ bɛ tɛmɛ tɔni 500 000 kɔsagon. Ko bɛɛ n'a ka gɛlɛya waatiw don dɛrɛ. Hadamadenya yɛrɛ taalan u'o ye.

Sekubajan Sankare
ka bɔ Senko (Sirakɔrɔ))

N'i ye ɲɔsɛnɛna ye kɔɔriforo kɔnɔ, tɔ si ma to baloko ni muso furunafoloko la.

Tumani Kɔkɛ Samakɛ
Ka bɔ Weledebugu

Moriya, silamɛya, kerecɛnya ani kafiriya, nin bɛɛ fɔra Ala lasɔrɔsira min kɔ, o ye fɛn saba ye : daga, sonkala ani gakuru. Bɔrɛ lankolon tɛ jɔ kuma tɛ kɔnɔbara lankolon ma.

Musa Madi Jakite
ka bɔ Sanansaba (Sirakɔrɔ)

Suruku ka tilefɛkasi bɛɛ tɛ kɔ,dɔ ye. A dɔw ye tilefɛbin ɲɛsiranɲɛ ye.

Suleyimani Kulubali
Dugutigiseere ka bɔ Seribila
Joyila Kafoyiriwatɔn kɔnɔ

Ni waati min soboli bɛnna ni dununkɔrɔnin ye i bolo, i b'a dama kilikɛ dilan k'a bɛn a ma k'i sobolinege da ten.

Siriki Banba
ka bɔ Npeɲaso
Sikaso kafoyiriwatɔn kɔnɔ

(ɲɛ 4nan tɔ)

Sariyasen 40: Baarada musakako dalakɛɲɛni

CMDT bɛ a ka baarada musakako mabɛn koɲuman ka kɛɲɛ ni bɛnkasebɛn kuntaala hakɛ ye (bɛnkansebɛn bolodacogo hakilina 4nan bɛ o yamaruya). CMDT bɛna a ka baarabolofaraw labɛn ka kɛɲɛ n'a ka cikɛmaraw lahalaw ye.

Sariyasen 41: Kɔɔri sannen wari sarali saratikan lasurunyali

CMDT bɛ duguyiriwatɔn ka kɔɔri bɔlen bɛɛ san. Baara bɛ kɛ ka bɛn ni awirilikalo tile 30 ye (Bɛnkasebɛn waleyaw bolodacogo hakilina 8nan ye o yamaruya)

Sariyasen 42: Kɔɔrisɛnɛyɔrɔw dugukolo manako lakurayali ni sɔrɔko senkɔrɔdonni.

CMDT bɛna dabaliw tigɛ k'a ɲɛsin dugukolo nɔgɔdonko n'a manako ma yanni san 2000 awirilikalo ka foori (bɛnkasebɛn baara kɛtaw bolodacogo sira 1,7 ye o yamaruya). O b'a to kɔɔri sɔrɔ sira baarakɛɲɔgɔnw bɛ se ka taabolo jɔnjɔn ta dugukolo manako lakurayali ni sɔrɔko senkɔrɔdonni kan. Nin jateminɛ baara bɛ sira taamata minnu jira, o bɛ a to bɛnkan min bɛ kunnafonidafa sira 7nan kɔnɔ, o bɛ se ka mafilɛ koɲuman. O cogo kelen na, baarakɛta jɔnjɔn bɛ boloda ka bɛn yanni san 2000 zuwɛnkalo laban cɛ.

Sariyasen 43 : Kɔɔrisɛnɛnaw kunnafonini kɔɔri suguyako (lajɛliko) kan

Bi-bi in na, CMDT bɛ kɔɔrisenɛnaw kunnafonidi fɛɛrɛ minnu tigɛ kɔɔri suguyako (lajɛliko) kan, o baaraw bɛ to senna.

Sariyasen 44: Siɲuman lasɔrɔcogo sira

CMDT bɛ siɲumanko fɛɛrɛ tigɛ min bɛ sawura ni dawula di kɔɔrimugu ma diɲɛ fèereyɔrɔbaw la. CMDT ni ɲininikɛda ni kɔɔrisenɛnaw bɛ jɛ ka o baaraw kɛ ɲɔgɔn bolo.

B - KƆƆRISƐNƐNAW KA BAARAKƐTA LAHIDU TALENW

Sariyasen 45: Kɔɔri kolo jɛman sannifeere

Kɔɔrisenɛnaw bɛ u cɛsiri

1. ka kɔɔri koloma sanni bolodacogo tiimɛ i n'a fɔ u ni CMDT bɛnna a kan cogo min na.
2. Kɔɔri min bɛ bɔ joona, ka dɔ fara o hakɛ kan,
3. Ka dɔ fara mɔbilidonni kɔɔri koloma hakɛ kan ani k'a sennateliya.

Sariyasen 46: Kɔɔri kolo jɛman hakɛ sɔrɔta n'a suguyako

Kɔɔri hakɛ bɔta n'a ɲɛko jɔda ka bon kosebɛ kɔɔri sɔngɔko la. O kama, kɔɔrisenɛnaw ka kan k'u cɛsiri kɔɔri ka ɲɛ numan sɔrɔ

- Fɔlɔ, kɛnɛ senɛta jate ka sigi koɲuman
- CMDT ka kɔɔrisi dilen ka matarafa foro kɔnɔ
- Kɔɔrisenɛ baaraw bɔli a sira fɛ ka nɛ
- Kɔɔribɔjoona ka matarafa,
- Kɔɔrimarayɔrɔw kɛnɛw ka labɛn konuman
- Kɔɔribɔ baarakɛminɛw ka tɔpɔtɔ
- Kɔɔri kolo jɛman bɔlen ka lakana walasa fɛn wɛrɛ kana ɲagami a la kabini a bɔtuma fo a lasagonyɔrɔ.

Sariyasen 47: Kɔɔri kolo jɛman lajɛyorɔ

Duguyiriwatɔnw bɛ kɔɔri koloma lajɛ k'a suguyaw danfara.

Sariyasen 48: Tɔnw ɲɛnabɔli

Duguyiriwatɔnw bɛ fɛɛrɛw tigɛ walasa:

1. ka sariyasebɛnw dilan tɔnw ye. O b'a to baara bɛ kɛ jɛlenya kɔnɔ yanni san 2000 zuwɛnkalo cɛ,
2. Tɔnw k'u bolo di lanpanni poroze dɔ ma n'o ye nafolo ɲɛnabɔjɛkulu ye min bɛ tɔn ka sɔrɔ dondaw segɛsegɛ ka baara kɛ n'o ye yanni Bɛnkasebɛn foorituma cɛ

C -FANGA KA BAARAKƐTA LAHIDU TALENW

Sariyasen 49: Kɔɔri koloma sanda kɔɔrisɛnɛnaw bolo

Kɔɔri koloma bɛ san a sanda kɔrɔ la kɔɔrisenɛnaw bolo. Ni kɔɔri sɔngɔ dansigilen pereperelatigɛra Bɛnkansebɛn kɔnɔ, sebɛn kura fosi tɛna yɛlɛma don o la bilen kaasɔrɔ Bɛnkansebɛn kuntaala ma foori. Ni sɔngɔ dafalan fɔra senɛkɛlaw ye, sariyasebɔn kura fosi tɛna yɛlɛma don a la kaasɔrɔ Bɛnkansebɛn kuntaala ma foori.

Sariyasen 50: Kɔɔri sɔrɔsira wusuruko

Wusuruko damakɛɲɛnɛn don bɛɛ ye. A bɛ ta o cogo kelen na kɔɔri sɔrɔ sira fana na. O bɛɛ n'a ta, sariya min bɛ "TVA" kofɔ n'o tɛmɛsira ye Sariyasen 498 tigɛda 2nan ye, o labinna kɔɔrimugu donini na ka taa jamana kɔkan k'a ta san 1999 ɔkutɔburukalo tile 1 ka taa a bila san 2000 sɛtanburukalo tile 30 la.

Sariyasen 51: Foroba ciya cisira wusuruko

Fanga bɛ a jɔ CMDT ka wusuruko bɛɛ kɔkɔrɔ fo k'a se a ka togoda yiriwabaaraw bɛɛ tiimɛni ma. Nogɔko wusuruko fana ye o cogo kelen ye.

Sariyasen 52: Diɲɛ seleke naani kɔnkɔnmaniw

CMDT mago bɛ nafolo min na diɲɛ seleke naani konkɔnmaniw kɛnɛ kan, Fanga bɛ o labila a ye walasa ka kɔɔri sɔrɔ sira kɔkɔrɔdon (STABEX,...)

Sariyasen 53: **Kɔɔrisenɛtɔnw kɔkɔrɔdonni**

Walasa ka kow nɔgɔya, Fanga ye lahidu ta:

1. ka kɔɔrisenɛtɔnw kɔrɔdon
2. ka dabaliw tigɛ minnu bɛ se k'a to kɔɔrisenɛnaw ka tɔn mankanninw bɛ labɛn ka ɲɛ maraw kɔnɔ i n'a fɔ Bɛnkasebɛn y'a yamaruya cogo min na sira 1.5 ni 15 fɛ. O hukumu kɔnɔ, Fanga bɛ labɛn kɛ, ka fɛɛrɛ tigɛtaw ni jate bɔtaw kɛli boloda.

Fanga bɛ baarakɛtaw ni jateminɛw dɔgɔda ka u kɛwaatiw pereperelatigɛ.

Sariyasen 54: **CMDT ka manankun dayɛlɛnni kɔɔrisenɛnaw ni CMDT baarakɛlaw ye.**

CMDT ka manankun fanba ye Fanga ka nafolo ye. O kama, Fanga ye lahidu ta:

1. ka jateminɛw kɛ CMDT ka manankun dayɛlɛnni kan kɔɔrisenɛnaw ni CMDT baarakɛlaw ye.
2. ka yɛlɛma don CMDT sigikan sebɛnw na walasa ka manankun ka jatesigi kura jateminɛ koɲuman ani ka se ka san 2001 sɔngɔko binkawuli bolodalen dansigi .

Sariyasen 55: **Forobabaara**

Fanga bɛ a jɔ CMDT ka togoda yiriwabaaraw bɛɛ nafoloko kɔkɔrɔ. Wusuruk fɛn o fɛn bɔ o baara tiimɛni kɔnɔ, fanga bɛ a jɔ ni o fana ye.

TIGƐDA 6 NƆGƆKO ƲƐNABƆLI DAKUN

A) NƆGƆKO ƲƐNABƆLI

Saruyasen 56 : Taabolow

CMDT ni kɔɔrisɛnɛnaw bɛ jɛ ka nɔgɔko ɲɛnabɔli baaraw kɛ ɲɔgɔn bolo. O b'a to a nafoloko bɛ basigi koɲuman, nɔgɔ bɛ lasɔrɔ ka bɛn n'a tuma ye. O bɛ kɛ sababu ye nɔgɔ ɲuman bɛ sɔrɔ sɔngɔ bɛrɛ bɛnnen na.

Saruyasen 5/ : Magoɲɛminɛnw dantigɛli

CMDT bɛ cikɛsan kura nata nɔgɔko laɲiniw daminɛ san 1 yanni kɔɔri dantuma cɛ kɔɔri jatew kan. O nɔgɔkomago bɔra cikɛsan baara boloda ko fɔlɔ fɛɛrɛw la.

O laɲini fɔlɔ ninnu bɛ kɛ sababu ye ka musakasɛbɛn labɛn , yamaruya dilen don a sannilatigɛ kana dɛsɛ 10 na kɛmɛ sarada la. O bɛ kɛ sababu ye ka kɔɔrisɛnɛnaw ka laɲini 3nan n'u ka hakilina labanw dantigɛ cikɛsan nɔgɔko kan.

Kɔɔrisɛnɛnaw bɛ laɲini laban minnu kɛ, n'olu bɛ jate hakɛ dakɲɛnenw ye, jate bɛ sigi a kan k'a fɔ k'olu ye kɔɔrisɛnɛnaw ka laɲini bɛrɛ bɛnnenw ye

Saruyasen 58 : Sanni sariyaw

CMDT ni kɔɔrisɛnɛnaw bɛ jɛ ka baara musakasɛbɛn labɛn ɲɔgɔn fɛ. U kelen kelen ka cidenw bɛ ye o kɛnɛ kan. N'o sɛbɛn labɛnna, CMDT b'a lase kɔɔrisɛnɛnaw ma walasa u ka hakilijakabɔ kɛ a kan ani k'u ka kɔlɔsi ni fɛlaw jira yanni sɛbɛn in ka jɛnsɛn. Sɛbɛn sɔrɔlen kɔ tile 30 k'a daminɛ sɛbɛn sɔrɔdon na, o bɛ kɔɔrisɛnɛnaw bolo walasa u k'u fɛlaw lase CMDT ma.

Sannilatigɛjɛkulu dɔ bɛ sigi senkan kɔɔrisɛnɛnaw ka ciden dɔw bɛ ye kulu min kɔnɔ.O ka baara ye hakilina dɔ dili ye CMDT ɲɛmaayaso ma sannilatigɛ hukumu kɔnɔ.

Saruyasen 59 : Sannilatigɛ sɔngɔ dansigicogo kɔɔrisɛnɛnaw ye

Ni feere bɔra, sannilatigɛ sɔngɔko bɛ dansigi kɔɔrisɛnɛnaw ye. O latigɛ bɛ sinsin CMDT ka sɔrɔ ni musaka bɔlenw kan. O sannilatigɛ sɔngɔko baaraw bɛ kɛ CMDT ni kɔɔrisɛnɛnaw ka cidenw fɛ . Danfara bɛ don sanni cogoyaw la walasa ka jɛbɔgolokan kɔkɔrɔdon.

Saruyasen 60 Jurusɛbɛn

Nɔgɔ hakɛ min tara duguw fɛ, CMDT bɛ u bɛɛ kɛ duguyiriwatɔn ka jurusɛbɛn kɔnɔ. Nka, k'a da waati n'a cogoya kan, maga ma se ka kɛ nɔgɔ hakɛ minnu na, olu bɛ lasegin CMDT ma k'u bila CMDT ka san nata jatew la. Duguyiriwatɔn ka jurukɔ bɛ mafilɛ ni o dakun ye k'a mabɛn.

(A tɔ bɛ bɔko nataw kɔnɔ)

Baginda Malosɛnɛbaarada kibaruyaw

Baarada caman sigilen don Mali sɛnɛko jiidili kama. O baarada dɔ ye Baginda malosɛnɛbaarada ye. Ale dabadaɲɛ fɔlɔ kɛra san 1930 waati. O san 70 ye ɲinan.ye. Cikɛsan daminɛ na, Togoda Yiriwali Minisiri Ɛli Madani Jalo ye taama dɔ kɛ baarada in na. O taama hakilina tun bɛ boli Baginda sɛnɛkɛyɔrɔ in baaraɲɔgɔnw kumaɲɔgɔn kan jɛkafɔ kɔnɔ. Jɛkabaara ye maa lawuli ka taa a baarada ɲɛmaaba Dase Buwarɛ kumaɲɔgɔnya.

Jɛkabaara : Karamɔgɔ Dase Buwarɛ, dɔ fɔ an ye minisiri ka taama kun na aw ka baarada la.

Dase Buwarɛ : Bamananw ko "ɲɔgɔnye kɔ kelen ka fisa samajɔ kɔ tan ye". Minisiri ka taama anw fɛ yan, o tɛ ko kura ye. N'i kɔ i ka kuma ka wasa yɔrɔw kan, fo i ka wuli k'olu labɔ.O hukumu kɔnɔ, Minisiri seli anw fɛ yan ko damadɔw y'o kɛ. A fɔlɔɔ, tiɲɛni min donna Bagindakaw kun salon, o ma dogo maa si la. A filanan, ɲinan, Baginda malosɛnɛbaarada ye nafolo dɔ sɔrɔ. Minisiri y'a kanu yann'a ka bolonɔ bila o sɛbɛn na,a yɛrɛ ka n'a ɲɛda kɛnɛw kan ani k'an kumaɲɔgɔnya.N dalen b'a la a ye faamuya caman sɔrɔ a ka taama in na Baginda kɔnɔ. Yann'a ka segin Bamakɔ, Minisiriy'an ladusu an ka baara kura bolodalenw waleyali la. A y'an dɛmɛni lahdu ta.

Jɛkabaara : Kgɔ Buwarɛ, aw kɛlen don ka taabolo kura jumɛnw ra sɔrɔ yiriwali sira kan ?

Dase Buwarɛ ; Anw ka ciyakɛda in ye ciyakɛdaba kɔrɔ ye. Baginda de ye Mali yɔrɔ fɔlɔ ye nafoloko tara k'a don min dugukolo la malosɛnɛ kama. Ofisinizɛri tun bɛ yan de. Nka kɛnɛ dɔgɔya kusɔn, a wulila ka taa sigi Segu mara la. Kabini o waati fo bi, yflɛma caman donna Baginda falako la. Ala ni falaw tiɲɛni kojugu fɛ, u nan yɛlɛma k'u kɛ nakɔkɔnɔfɛnw ye. O waati kelen kɔnɔna na, izini dɔ jɔra yan min tun b'o nakɔkɔnɔfɛnw bayɛlɛma. Yɛlɛma laban ye Baginda falako kɛ Ofisi ye san 1998.. A baaraɲɔgɔn ye dugu 21 ye (o jama hakɛ ye maa 1760 ye. O ofisiko siratigɛ la, san saba Bɛnkansɛbɛn ka kan ka ladilan anw ni Goferenaman ni sɛnɛkɛlaw cɛ. O sɛbɛn kɔnɔ, bɛɛ ka kɛtaw bɛ dantigɛ. A y'a laɲini sɛbɛn in kuntilenna na san saba nata ninnu kɔnɔ, ka malo tɔni 5 ani kilo 100 sɔrɔ taari la. Ni fɛnɲɛnamaw ka tiɲɛni ye salon, an tun bɛ tɔn 3 ni kilo 140 sɔrɔtaari la.

Jɛkabaara : Kgɔ Buwarɛ, dɔ fɔ an ye Baginda malosɛnɛbaarada ka gɛlɛya sɔrɔlenw kan.

Dase Buwarɛ : Gɛlɛyaba min b'an kan, o ye baarakɛminɛnko ye. O ma labɔli kɛ. An bɛ don min na i ko bi, n'i ye forow kɛmɛ kɛmɛ sigi, i b'a sɔrɔ minnu turulen don, olu tɛ tɛmɛ 50 kan. O baarakɛminɛnko kelen de y'a to jateminɛsɛbɛn na, an tun y'a laɲini cikɛlaw fɛ u ka malo bɔnni n'a turulidaminɛ mɛkalo tile 25 ka taa a bila zuluyekalo tile 20 na. Ni fɛɛrɛ ma ɲini minɛnko la gɛlɛya tɛ wuli ka bɔ cikɛlaw kan. Gɛlɛya filanan ye cikɛlaw bolo yɛlɛmacogo ye falaw kɔnɔ. Cikɛlaw bɛ yen minnu bolo yɛlɛmacogo fana ye gɛlɛya ye. Dɔw tɛ tɔni 1 sɔrɔ u ka maloforo la k'a sababu kɛ baara n'a kɛcogo ye. Fɛɛrɛ min b'an bolo o la, o ye baarabolodasɛbɛn dɔ labɛn ka sariya damadɔw don o

Dase Buwarɛ Baginda Malosɛnɛbaarada ɲɛmaaba

kɔnɔ. Cikɛla min mana se k'o labato, a ka ca Ala fɛ i bɛ tɔni 5 in sɔrɔ.N'o ma labato min fɛ, i tɛ tɔni 5 in sɔrɔ.

Jɛkabaara : Kgɔ Buwarɛ, aw ni cikɛlaw jɛra ka fura jumɛnw ɲini u ka jurusarabaliya la ?

Dase Buwarɛ : Cokɛlaw ka juruko tɛ bilako ye. A daminɛna kabini yɛrɛta san. Juruko in bɛ fan bɛɛ. Min ye Baginda malosɛnɛyɔrɔ ta ye, an jɛra ka sigikafɔ caman kɛ.Fɛn wɛrɛw ma fɔ olu kɛnɛw kan laadilikanw kɔ.

Waati tɛmɛna lakɔlidenw ni cikɛlaw ka ɲɔgɔn sɔsɔ tun barika ka bon juru sarali n'a sarabaliya kan. O ko ɲɛɲinini y'an bila ka duguyiriwatɔnw "AV"sigi. Gɛlɛya minnu fana yera o "AV" la, o kɛra juru doncogo ye. A ma lajɛ

ka juru don ka kɛɲɛ ni cikɛlaw barakɛfanga ye. Juruw bɛ don cogo sugu bɛɛ la..Hadamadenya siraw fana tara k'olu don juruko la. Nin sira bɛɛ de ye juru talenw sarali nɔɔni. Sanagaɲɔgɔnma-walew fana ye gɛlɛta don Baginda cikɛlaw ka jurusarabaliya la. Misali, ni Adama ye dɔrɔmɛ baa 30 juru ɲunu, dɔrɔmɛ baa 15 bɛ ta ka d'a ma "AV" fɛ. A dun bɛ se k'a ka juru ɲininen sara k'a da a ka baarakɛfanga kan. Sidi ye "AV" sekeretɛri buran ye. Ale taara dɔrɔmɛ baa 40 juru ɲini "AV" fɛ. O bɛɛ bɛ ta ka d'o ma kaasɔrɔ bɛɛ b'a dɔn k'a sarali fanga t'a la. Juruko taalen don ka Bagindakaw dɔnyɔrɔ ban. A bɛ ɲini cikɛlaw fɛ u k'u jija ka yɛlɛbolo kura ta hakili sira fɛ k'a ɲɛsin juruko ma. Bi, sefawari miliyɔn 300 de bɛ baniw la Baginda malosɛnɛnaw tɔgɔla. N'o tara k'a don minɛnw na k'u juru don cikɛlaw la, n'u y'a sara a ɲɛma, san 5 kɔnɔ Baginda cikɛla kelen kelen bɛ daba 1 ni misi 2 sɔrɔ. N'a fɔra ko dugu20 na dugu 4 dɔrɔn de bɛ se ka juru sɔrɔ, o bɛ tɛmɛ maa hakili kan. Nka gɛlɛya si tɛ diɲɛ kɔnɔ fura tɛ min na.An ni cikɛlaw bɛna juruw sarali siraw lajɛ ɲɔgɔn fɛ.

Ckɛlaw ka dɔ fara cɛsiri kan

Jɛkabaara : Kgɔ Buwarɛ, bi, aw ka baarada ka ɲinan cikɛsan kɛnɛ sɛnɛtaw bɛ se taari joli ma ?

Dase Buwarɛ : Kɛnɛ sɛnɛta min b'a sago lbi, o ye taari 2352 ye. O kɔ, an ye taari 424 labɛnni ɲɛbilabaaraw daminɛ Senkɔrɔ ani Taaɲuma fala kɔnɔ n'o jibolisiraba ni tilancɛlataw bɔli ye. An bɛ taari 1 500 sɛnɛ malo la samiyɛ ni tilema waati. Tiɲɛni kɛra sababu ye ka salon sɔrɔ dɔgɔya an bolo. An ma se ka tɔni 2 sɔrɔ taari la. O sɔrɔ kɛra tɔni 1 ni kilo 700 ni 60 de sɔrɔ taari la. N'o jatew sigira, o bɛ bɛn tɔni 4050 ma. O ye san 98/99 ta ye. Cikɛsan 97/98 ta bɛnna tɔni 90 920 ma. Min ye ɲinan cikɛsan ta ye, an jigi bɛ tɔni 4 sɔrɔli la taari la. O bɛ bɛn tɔni 10 000 ma.

Jɛkabaara : Kgɔ Buwarɛ, welekan laban jumɛn b'i bolo k'a lase Mali sɛnɛkɛlaw ma ?

Dase Buwarɛ : N ka welekan tɛ dɔwɛrɛ ye bɛɛ k'i jija ka ɲɔgɔn lamɛ baara hukumu kɔnɔ bawo sɛnɛko bɛ yɔrɔ min na, a tɛmɛna boloɲini kundama kan. A ni jago bɛɛ dama ka kan. Sɛnɛ tɛ taa juru kɔ. Juru mana ta an k'an gɛlɛya k'a sara ka bɛn ni sarati talen ye. Jurusarabaliya bɛ bi ɲɛ a tɛ sini ɲɛ. An k'an hakili t'o la. Ala ka samiyɛ diya ka baaraɲɔgɔnyaw sinsin.

Kɔrɔfɔ tabaga Yusufu Fanɛ

Poyi : Lamini

E bɛ mun makɔnɔ ?
I lamini najɛ
Birikibaraka
Manaforoko
Bɔgɔdorogo
Kasajugu
Xaman ni falisuw
Hawa! E sɛgɛnna!
I lamini najɛ tugun
Jigitigɛ folonba
Kɔjalan
Bajalan
Kungo lankolon,
Haaa, Sahara !
Huwa ! Ne siranna !
E dun bɛ mun makɔnɔ ?
I lamini in najɛ ka ɲɛ
Dugukolo kakaraka !
Jiko kɛkɛrɛkɛ
Funteni babalaba !
Sɔrɔko kɔkɔrɔkɔ !
Kɛnɛyako hun hun hun.
Huwa ! Ne siranna !

Madibo Samakun Keyita
Ka bɔ Bamakɔ

An k'a ɲini ni Hakili ye

Gɛlɛya bɛ CMDT kɔnɔ bi. O dogolen tɛ maa si la. Awa, n'i dun ko CMDT i ko kɔɔri. Kɔɔri o min labaarasira bɛ tɛmɛ CMDT ka sira fɛ walasa k'an ka jamana nafa. N'i ko fana ko kɔɔri, i ko OHVN. Gɛlɛya bɛ CMDT kan bi ka d'a kan kɔɔri cikɛlaw fununa kɔɔrisɛnɛ kɔrɔ ɲinan.

An ka koɲɛɲinitaama senfɛ ɔtuwale la, an k'o min ma ko "OHVN, ani CMDT ka Kita cikɛmara fan dɔw la, an ni cikɛla caman kumana. Awa, an ni cikɛlakɔlidenw ani cikɛmarakuntigi caman fana kumana. Kumada ninnu bɛɛ bolila ɲinan kɔɔriko gɛlɛya kan. Hali n'an ma se ka cikɛlaw ka sɛndika ɲɛmaada (Sikɔwu) mɔgɔw ma se ka ɲɔgɔn lasɔrɔ an ye somɔgɔsama sɔrɔ. Nka, a ka fisa an k'a fɔ ko anw ni cikɛlaw ani u ka cikɛbaaradaw, k'an bɛɛ ye jamana kelen denw de ye. O bɛ i n'a fɔ kurun kelen kɔnɔmɔgɔw. Ollu bɛɛ haminan ye kelen ye : ba tigɛko ɲuman.

-Gɛlɛya sababuw :

Bankkiw ka jurukannicogo, ani mɔgɔ sɔngɔ caya, fo ka se dɔgɔlabaara saraw segincogo jugu ma duguw kɔnɔ. Kɔɔri sɔngɔ dɔgɔyako fana nana o gɛlɛya tɔw nɔɔni. Kita mara cikɛla dɔ y'a fɔ an ye ko = maa bɛ baara kɛ i ka nafa de kama. Nɔntɛ, n'a kɛra magan gansan ye mɔgɔ wɛrɛw ka hɛrɛ kama, an b'o waleɲumanya to "tinba" ni "bala" bolo. Ni ye Bugari Sidibe kan ye ka bɔ Sirakɔrɔ cikɛkafo kɔnɔ.

Nka, i n'a fɔ Welesebugu cikɛmarakuntigi y'a jira an na cogo min, Diɲɛ kɔnɔ, gɛlɛya si furantan tɛ. Hadamadenw mana sigikafɔ kɛ fɛn o fɛ kunna, a ka c'a la, hɛrɛ dɔrɔn de bɛ bɔ o kɔnɔ.

Nka, fɛn min ye kɔɔri sɛnɛwaati ye, o fana tɛmɛna ka sɔrɔ fura jɔnjɔn ma sɔrɔ cikɛlaw ni CMDT. Cɛsira gɛlɛyaw ma basi jɔnjɔn sɔrɔ. Tiɲɛ don, jamana kuntigi ye cikɛlaw ka tɔnɲɛmaaw bisimila. O bisimilali senfɛ, bɛnkan kɛra a ɲɛma. Nka o ɲɔgɔnye min kɛra Zuluyekalo tile 20, o kɛra kɛtumajɛ ye. Barisa a fɔra cikɛlaw ye waati bɛɛ ko kɔɔri ɲuman sɛnɛni ye waatiko ye. Dɔw yɛrɛ bɛ dansigi k'o la ka se fo zuwɛnkalo tile 15.

Fɛn min ye bɛnkanw ye Yusufu Jalo kumana o kan ɲɛbila kɔnɔ). Nin yɔrɔ in na an ka kɛta tɛna kɛ dɔwɛrɛ ye wele bilali kɔ ka ɲɛsin bɛɛ lajɛlen ma. Cikɛlaw ani cikɛbaaradaw, u bɛɛ k'a don ko an ka jamana ka nafa fosi t'u cɛmagɛlɛya in na. Ni kɔɔri tɛ fini ye min bɛ lafiri ka dun, i n'a fɔ cikɛla dɔw y'a fɔ an ye cogo min, kɔɔri kɔni ye nafɔlomugu de ye min bɛ fini n'a lafiritulu lase a sɛnɛbaga ma. Cikɛlaw ka segin u kɔ walasa olu yɛrɛ fɔlɔ ka nafa sɔrɔlen kɔfɛ, Mali jamana kuru ka bɔ kɔɔrisɛnɛ numa. Fɛn min ye, ɲinan kɔɔri sɛnɛbaliyako ye, o kɔni kɛra "ji bɔnnen ye" cɛcogo tɛ min na bien. Nka, a ka kan ka kɛ taasibolo ye kɔɔribaarala bɛɛ fɛ. Fɛn min ye kɔɔrisɛnɛnaw ka sɛndika (Sikɔwu) ye, o ɲɛmaa jɛkulu mɔgɔw k'a dɔn ko jama ɲɛmaa haminanko fɔlɔ ka kan ka kɛ a ka tɔndenw ka hɛrɛ sira de ye.

Fɛn min ye kɔɔribaara ciyakɛdaw ye, kɛrenkɛrɛnnenya la, CMDT ni bantiw, olu k'a dɔn ko "forokonin bɛ to a dogisara la" baara o baara la, k'o baara kɛbaga hakɛ tɛ caya. Maa si t'a fɛ ka sanjikɔrɔ wɔɔsi baara kɛ.

Bɛɛ b'a dɔn ko joli tɛ suma nɛn kan. Hali ni cikɛlaw ka laɲinifɛn bɛɛ lajɛlen ma lasɔrɔ, sɔn kɔni ka kɛ a taasirabaw maka kɔɔri kilo san da la min bɛ cikɛlaw nafa, ka sɔrɔ a ma CMDT ni bankiw ani ɔtiwale sigi u sensabara kɔnɔ.

Fɛn min ye cikɛjurukjkow ye, k'o kanni ani k'o labaara adamadenya hukumu kɔnɔ. Ni a ma ɲɛ ko maa bɛ to jurukɔ kaasara kɔnɔ, o ka kɛ juru tabaga yɛrɛ ye. Nɔntɛ a man kan, juruko la, dɔ k'o dɔlɔ min, dɔ wɛrɛ k'o kan fɔ. An bɛ don min na i ko bi, maa si ka nafa tɛ kɔɔriko gɛlɛya ye an ka jamana kɔnɔ. Hali Mali jamana yɛrɛ. A ka kan bɛnkanw ka kɛ walasa CMDT kana laban i n'a fɔ ODIPAKI : Samaba kana laban nsonsanya la".

Cɛlɛya man jugu barisa a b'a to fura bɛ sɔrɔ kow la. Nka, "n t'a fɛ ka bɔ gɛlɛya kɔnɔ" o ye damatɛmɛ ye. O dun tɛna se ka laban fɛn wɛrɛ la yɛrɛtiɲɛ ani mɔgɔ wɛrɛ tiɲɛ kɔ.

Tuya Sidi

Wizɔn Mɔnjali ye yɛlɛmabolo kura don balikukalanko la.

A bɛ san 10 ni kɔ bɔ, Wizɔn Mɔnjali bɛ ka yiriwa sira Mali dugu caman kɔnɔ : Bila, Koro, San ani Tominan. A y'a sinsin balikukalan kan k'o baaraw tiimɛ denmisɛnw ni musow ye duguw kɔnɔ. Kɔsan in na, Wizɔn ye yɛlɛmabolo kura nafama don a ka balikukalanko la. O yɛlɛmabolo kura in b'a ɲini ka kunfinya kɛlɛ ka tila ka maa kalanen jolenw sendon u ka dugu yiriwa baaraw bɛɛ la. O sira kan, Wizɔn ye kalanden jolen cɛmanw ni musomanw ta k'o kalan nafasɔrɔ baara dɔw la i n'a fɔ :

- Jiribaara,
- ?umuya baaraw,
- Kalali baaraw,
- Galadon baaraw,
- Bolifɛndilan (moto, mɔbili n'a ɲɔgɔnnaw).

Fɛn min ye kalali sira ye, o kalandenw taara kalo 6 kalalidege la karamɔgɔ dɔ fɛ. Jiribaaralaw fana ka kalan kɛra o cogo la. Famuyaba sɔrɔla nin dakun kelen kelen kalandenw fɛ. O kɛra nisɔndiya ye dugumɔgɔw bolo bawou yɛrɛ de b'u ka kmɲɛw ɲɛnabɔ. Baara in musakako tɛ dɔɔnin ye. O bɛɛ n'a ta, Wizɔn k'ale b'a disi da a la taasa yiriwa ka sabati duguw kɔnɔ.

Wizɔn Mɔnjali y'a sinsin denmisɛnw kalani kan

Kiimɛni sira kan, Wizɔn Mɔnjali ye sefawari miliyɔn 500de don ɲinan san 2000 balikukalnko la. Balikukaln boldara sigida minnu na, olu ye Koro, Gawo,San ani Bila. Fasokan 5 de tara ka kalan kɛ olu la :

- Bamanankan,
- Bɔbɔkan,
- Dɔgɔsɔ,
- Kɔrɔbɔrɔkan,
- Burudamɛkan.

Ɲininiw kɛra Miɲankakan kalancogo la Kɔlɔni kalansow kɔnɔ (Kɔlɔni bɛ Kucala kɔfɛ). Yiriwali baaraw kalanni na, kalanden minnu y'u tɔgɔ sɛbɛn, olu hakɛ bɛ se 8500 ma. Kɛmɛ sarada la, o kalandenjama cɛla, kalanden jolen bɛ se 62 ma

Sɛtanburkalo in na, kiimɛnijɛkulu dɔ bɛna ɲɔgɔnyeba kɛ nin jaabi sɔrɔlen ninnu kan. Fɛn min mana bɔ o ɲɔgɔnyeba la, n'Ala sɔnna an bɛna olu lase aw ma.

Yusufu Fanɛ

Jɛkabaara

y'aw cikɛlaw de ta ye.

A' y'aw ka kunnafoniw kɛ batakiw ye k'u lase Jɛkabaara ma an k'u jɛnsɛn.

Waribɔ t'a la.

Jɛkabaara Lasɔrɔsira filɛ :

JAMANA Baarada

Hamudalayi Bamakɔ,

Nɛgɛjurusira : 29 62 89

Batakisira : 2043

Nsiirin

Nin kɛra tigako ye

Nin kɛra maninkakɛ dɔ ye. A tɔgɔ tun ye ko Hamakana. Dn dɔ la, a wulila ka taa morikɛ dɔ sɛgɛrɛ.A y'a ɲini o fɛ k'a ka nafolotigiya daliu d'ale ma. O sɔnna. A ye dalilu in wurudi d'a ma. Hamakan ye wurudi in minɛ k'a kunda so kan. Hamakan ye wurudili daminɛ ka se tile 5 ma..A tile 6nan fajirida fɛ, ntorimuso belebeleba dɔ nana ayɛrɛ jira a la k'a lasiran. Nka hamakan ma ɲɔgɔɲmɔɔ, wa a ka wurudi ma kɔtigɛ. Ntori in ye ko bɛɛ kɛ, maninkakɛ ma siran. O kɛlen, ntori sɛgɛnna ka tunu. Wurudili tile 7nan n'o y'a labandon ye, Hamakan ye wurudili gaminɛ bini fajiri waati..A ye wurudili kɛ, k'a kɛ fo ka se kɛnɛtigɛ ma. Hamakan tun jigi bɛ sanu ni lulu sɔrɔli kan. Nka a tora wurudili la fm bama belebele dɔ y'a fofo ka don Hamakan kan so kɔnɔ. O nana a ɲɛ waga waga maninkakɛ la, a b'a dajiw seriseri akan. Hamakan ma bɔ a nɔ na. O fana sɛgɛnna a ka bagabagali la fo ka tunu i n'a fɔ a tun tɛ yen.

Ne balimaw, maninkakɛ kɔni nisɔndiyabagatɔ sigilen tora a hakili bɛ ko nafolomugu bɛna jigin a kan sisan bawo siranɲɛfɛn fila ninnu si ma se k'ale bali a ka wurugu kɛko ɲuman na. Hamakan tora o sigi la jinɛkɛ Kulubali belebele nana a ka bugu tufa fara ka jigin so kɔnɔ. A y'i jɔ maninkakɛ ɲɛkun na k'i pɛrɛn a kunna k'a bɛ mun na yan, a bɛ mun fɛ. Jinɛkɛ Kulubali pɛrɛnkan ye sokɔnɔ minɛnw galon galon k'u bɔ u nɔ na. Hamakan jatigɛ kojugu ka kɔlɔsi tilala a la ka bin duguma. Jinɛkɛ Kulubali ka ɲininkali kanɲɛ sabanan, Hamakan y'a jaabi k'ale bɛ "Tiga" de fɛ.O bɔ Hamakan da yɔrɔ min, rigakisɛ warawarala Hamakan kan a ka bugu kɔnɔ. So fara tiga la fo ka Hamakan kɔrɔta k'a kɛ i n'a fɔ a kungolo ka tufa yɛrɛ sɔrɔ..Daraka duntuma sera, maa bɛ ka Hamakan kɔnɔ. U mɛnna u yɛ ka maninkakɛ ye, u wulila ka na a ka bugu dayɛlɛn k'u b'a lajɛ ni fɛn min b'a la. Bugu dayɛlɛn ani Hamakan ni tigakisɛ ka suuru u kan, o bɛɛ kɛra kelen ye. Jama ɲɛ dara tiga kan yɔrɔ min, u y'u firi a kan i n'a fɔ u dɔnfɛn kɔrɔ tun don. Bɛɛ y'a se ta tiga i na nka a tɛ ka ban fo min bɛ ka fara a kan. Maa dɔw y'u duru Hamakan n'a ka kɔlɔsi kɔrɔ k'a ta k'a kɔrɔta sanfɛ. U y'a majamu, k'a majamu, ka segin k'a majamu. Nisɔndiya tɔ tɛ u bolo. U ye fɔli daminɛ o yɔrɔ bɛɛ fo ka taa se fitiri ma. Hamakan yɛrɛ bɛ yɛlɛ la cogo min, a bɛ yɛlɛ la o cogo la. A b'a fɔ k'ale ka dugawu minɛna:

Ne balimaw, aw k'a dɔn k'a fɔ ko jaga Hamakan ka dugu n'a lamini duguw bɛɛ tun ye maninkaduguw de ye.

Ne balimaw jaga jKulubalilw bɛ jinɛw fana ka bondaw la dɛrɛ. Jinɛkɛ Kulubali min kɛra sababu ye Hamakan ka dugawu ka jaabi, o ye Kulubailaka ye. O jinɛkɛ Kulubali sigilen tora a ka dugu la a bɛ ka Hamakan n'a ka dugumɔgɔw lajɛ ɲɛnajɛ la. A y'a kanto a yɛrɛ kɔnɔ ko n'ale ma fɛɛrɛ kɛ ka Hamakan n'a ka dugumɔgɔw yɛlɛma Kulubaliya la k'a bɛ kɛ baara y'ale nolo don dɔ. A hakili nana da tigako kan maninkakɛ n'a ka jama bolo. O tuma a bɛna fɛɛrɛ kɛ forokɔnɔtiga bɛɛ ka ɲɛ bawo ale ɲɛ bɛ ninnu na cogo min hali ni ɲɔ banna u bolo, kɔngɔ tɛna u minɛ ka tiga to u bolokɔrɔ. Jinɛkɛ Kulubali ye Hamakan n'a ka dugumɔgɔw ka tiga ɲɛ o san tigabɔtuma. A kɛr'u bolo tulon dan ye. U ye fɔli daminɛ tun. Fɔli nana se yɔrɔ dɔ la jinɛkɛ Kulubali Kulubali yɛrɛ y'a sigilen to a ka dugu la a bɛ k'a kùn kɔmi. A nana se yɔrɔ dɔ la jinɛkɛ Kulubali y'a pan ka na cun Hamakan ka dugu la. A yɛrɛ taara a bila bara cɛma. A ye yugubali daminɛ fo jama ye kɛnɛ bila a ye. Jaga jinɛkɛ Kulubali Kulubali yɛrɛ dɔnsen ka di tigafɔli in na ka tɛmɛ Hamakan n'a ka dugumɔgɔw ta kan. Fɔli ɲɔgirilen, jama ye tɛgɛrɛ warawara a kun. Tɛgɛrɛ madalen, jama ko a ma a k'u dege dɔnsen in na. A ko u ma k'u tɛ dɔnsen diya dɔn. Nka n'u bɛ sɔn, u nɛ kɛ kulubaliw ye fɔlɔ o kɔ a b'u kalan. O fɔlen, maninkaw ko u sɔnna. Jinɛkɛ Kulubali ko fɔlikɛlaw ma k'u bɛ mun kɔnɔ. U ye fɔli suuru a kan. Jinɛkɛ Kulubali Kulubali y'a daminɛ. Maninkaw tugura a kɔ. Fɔli nana se yɔrɔ dɔ la jinɛkɛ Kulubali min ye dɔn karamɔgɔ ye ale ɲinɛna kalandenw kɔ k'a sababu kɛ fɔlisen diya kojugu ye. Bɛɛ ye kɛnɛ to a ye kaasɔrɔ a t'a kalama. Fɔlilaw ye fɔli goloba fo k'a goloba. Jinɛkɛ Kulubali ma tɔ to yugubali la. Fɔli ɲɔgirila tuma min a y'a kɔyɛlɛma k'a ye k'a kelen de tun bɛ bara la. A y'a jɔ kɛnɛ cɛma ka jama lajɛ. Maninkaw y'u kanto a ma k'u bɛna awele san o san a ka ɲa u ka tigako ɲɛnajɛ la bawo ale min ye Kulubali ye, a dɔnsen ka di tigako fɔli in na ka tɛmɛ olu kan. A ko a sɔnna bawo tigako in daamu ka bon. U y'u ci yɛlɛ kan ketekete. U ye k'an bɛn da ɲɔgɔn ye tuma min na, jinɛkɛ Kulubali Kulubali yɛlɛbagatɔ ye maninkaw ka dugu bila. Maninkaw ni Kulubaliw ka teriya daminɛcogo filɛ. N y'a ta yɔrɔ min...

Yusufu Fanɛ.

CMDT mɔgɔ minnu ye sɛbɛnni kɛ bɔko in kɔnɔ :

Mamadu Yusufu Sise -Bamakɔ

Dawuda Mace Dawo -Bamakɔ

Mamadu Lariya Sise -Bamakɔ

Salifu Sisoko-Bamakɔ

Usumani Tarawele -Fana

Daniyɛli Kulubali - Buguni

Amadu Teli - Sikaso

Musa Zanɔn Tarawele - Kucala

Abudulayi Kara - Sán

Yusufu Jimɛ Sidibe - Kita

Jɛkabaara

Labɔlikuntigi

Yusufu Jalo
Sɛbɛnɲɛkulu Kuntigi

Yusufu Jalo
Sɛbɛnɲɛkulu

Bakari Sangare
Yusufu Fane
Jɛkabaara ni ONG cɛsira taamabaga

Fanta Kulubali
Ɲɛgɛnw kɛbaga

Nuhun Madani Tarawele ko
Banun
Baarakɛɲɔgɔnw

Makoci, SNV, OCED
Hakɛbɔta

11000
Batakisira : 2043
Nɛgɛjurusira : 29 62 89